

PRINFEST 2016

Dani s Gospodinom Printom

3.-4. 3. 2016. godine,
Hotel Sheraton, Zagreb

*15 godina
years*

GRAFIK.net

Standardizacija grafičke proizvodnje

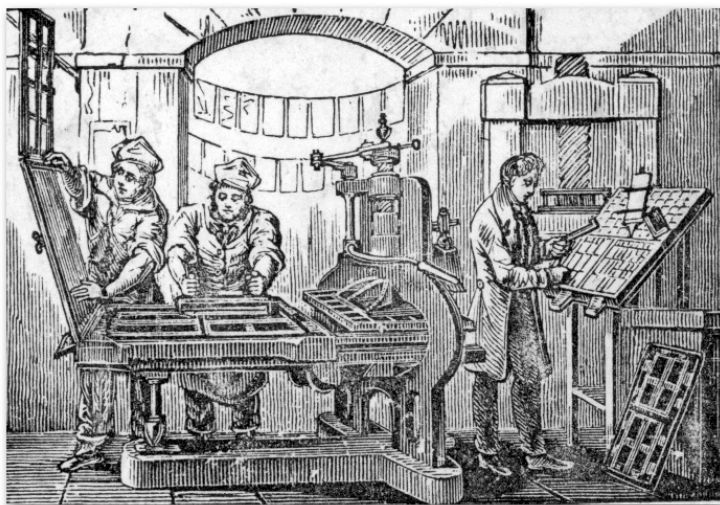
O predavaču

- Više od 20 godina u grafičkoj proizvodnji
- Savjetnik za unapređenje grafičke proizvodnje
- FOGRA partner za certificiranje prema normi ISO 12647
- CGS/FOGRA partner za certificiranje probnog otiska

Što je standardizacija?

- Standardizacija je korak od zanatske proizvodnje do industrijske proizvodnje.
- To je pravilo, propis, obrazac, kriterij prema kojem se određuje kako bi nešto trebalo biti.

Što je standardizacija?

- Standardizacija ne znači da svi moramo koristiti iste strojeve, materijale, boje i ostalo.
- Standardizacija znači da u tijeku proizvodnje koristimo određene specifikacije koje su mjerljive kako bismo osigurali vizualnu usklađenost našeg proizvoda s željom kupca.

Standard u tehnici

- U tehnici, standard predstavlja obaveznu tehničku normu kojom se definiraju dimenzije, materijali i kvaliteta raznih proizvoda ili postupci ispitivanja, proračunavanja ili ispitivanja kvalitete, odnosno svojstva robe.
- Međunarodno priznati standardi - ISO
- Vlastiti standardi - (ime firme i osobe)

Standard za ofset tisak

- Razvila ga je Fogra i Njemačka udruga tiskara (bvdn)
  - Sve je počelo '70 godina
  - Prva verzija "ProcessStandard Offset" izdana 1981
  - Postepena implementacija u praksi
  - Uvode se i ostale tiskarske tehnologije
- Sredinom 1980ih
  - Formirala se međunarodna radna skupina predvođena Fogrom
  - Razvijen ISO 12647 prema konceptu ProcessStandard Offset
- Kasnije pa sve do danas
  - Nekoliko revizija ProcessStandard Offset i ISO standarda
  - Prilagodbe današnjim uvjetima u tiskarskoj industriji
  - Mnoge revizije bazirale su se na Fogrinim istraživanjima

ISO 12647

- Dio 1 – definicija parametara i metode mjerenja
- Dio 2 – 6 ciljane vrijednosti i tolerance za produkcijski tisak
  - Dio 2: Ofset tisak
  - Dio 3: Coldset novinski tisak
  - Dio 4: Bakrotisak
  - Dio 5: Sitotisak
  - Dio 6: Fleksotisak
- Dio 7 – 8 simulacija uvjeta u tisku
  - Dio 7: Probni otisak
  - Dio 8: Validacijski tisak

Ostale norme

- ISO 2846 – za proizvođače boja
- ISO 3664 – ambijentalna rasvjeta za grafičku industriju
- ISO 13655 - zahtjevi za mjerne instrumente
- ISO 15930 – upotreba PDF-a
- ISO 12640 – podaci o slici
- ISO 12646 - monitorski prikaz u svrhu korekcije boja
- itd

Standardi u grafičkoj pripremi

- Siguran prijenos datoteka (file)
- Workflow – preflighting – provjera ispravnosti datoteka
- Proofing – probni otisak
- Uvjeti rasvjete
- Mjerni uređaji
- Color management - upravljanje bojama
- Izrada tiskovne forme – CtP ploča

Uvjeti rasvjete

- ISO 3664 – ambijentalna rasvjeta za grafičku industriju

Mjerenje boje - kolorimetrijsko

- CIELAB kordinate
  - L^* : svijetlina
  - a^* : crveno-zelena kordinata ($-a^*$: zeleno, $+a^*$: crveno)
  - b^* : žuto-plava kordinata ($-b^*$: plavo, $+b^*$: žuto)
- Kolorna razlika: $\Delta E_{ab}^* = \sqrt{\Delta L^{*2} + \Delta a^{*2} + \Delta b^{*2}}$
- Pravilo palca
  - $\Delta E_{ab}^* < 1$: jedva vidljivo
  - $1 < \Delta E_{ab}^* < 3$: male razlike
  - $3 < \Delta E_{ab}^* < 6$: srednje razlike
  - $\Delta E_{ab}^* > 6$: velika razlika

Osnove 2 – podloga za mjerenje otiska

- Učestalo u praksi – nije preporučljivo
  - Otisnuti arak
  - Podloga na stolu tiskarskog stroja
  - Podloga materijala koji se tiska
- Bijela podloga – White backing (wb)
  - Mat bez optičke bjeline
  - $92 < L^* \leq 96$
  - $C^* \leq 3$
- Crna podloga – Black backing (bb)
  - Mat i spektralno ne selektivna
  - Densiti bez polarizacije $\geq 1.30 \pm 0.20$

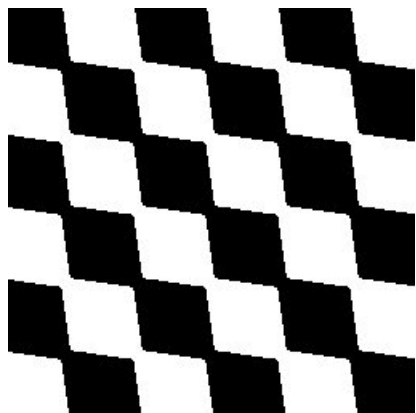
Tolerance punog tona primarnih boja

- Toleranca devijacije
  - Maksimalna razlika ΔE^*_{ab} između OK arka i ciljanih vrijednosti
  - Različite karakteristike ovisno o materijalu
- Toleranca varijacije
  - Maksimalna razlika ΔE^*_{ab} između OK arka i naklade
  - Minimalno 68% naklade mora biti u toleranci

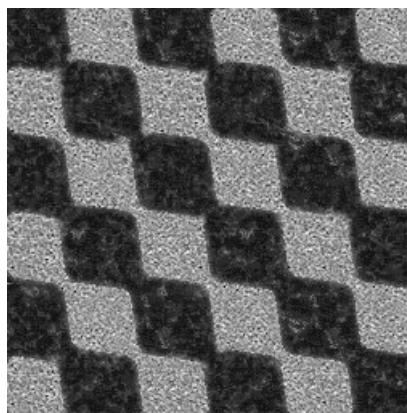
☐

		K	C	M	Y
Devijacija	ΔE^*_{ab}	5	5	5	5
	ΔE^*_{00}	5	3.5	3.5	3.5
Varijacija	ΔE^*_{ab}	4	4	4	5
	ΔE^*_{00}	4	2.8	2.8	3.5
	Denziti	± 8%	± 8%	± 8%	± 8%
	ΔH^*_{ab}	–	3	3	3

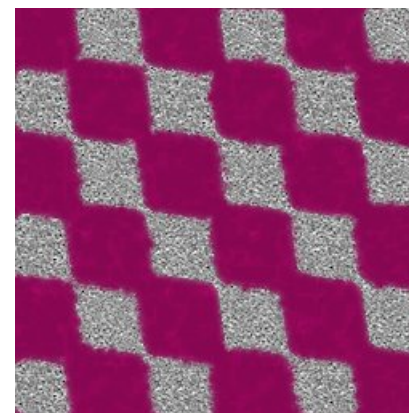
Primjer prirasta raster tonskih vrijednosti

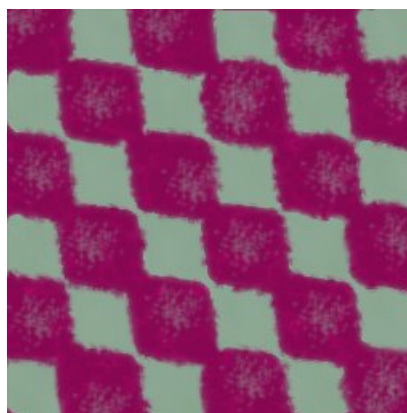
1Bit Tiff

Ofset ploča

Boja na ploči

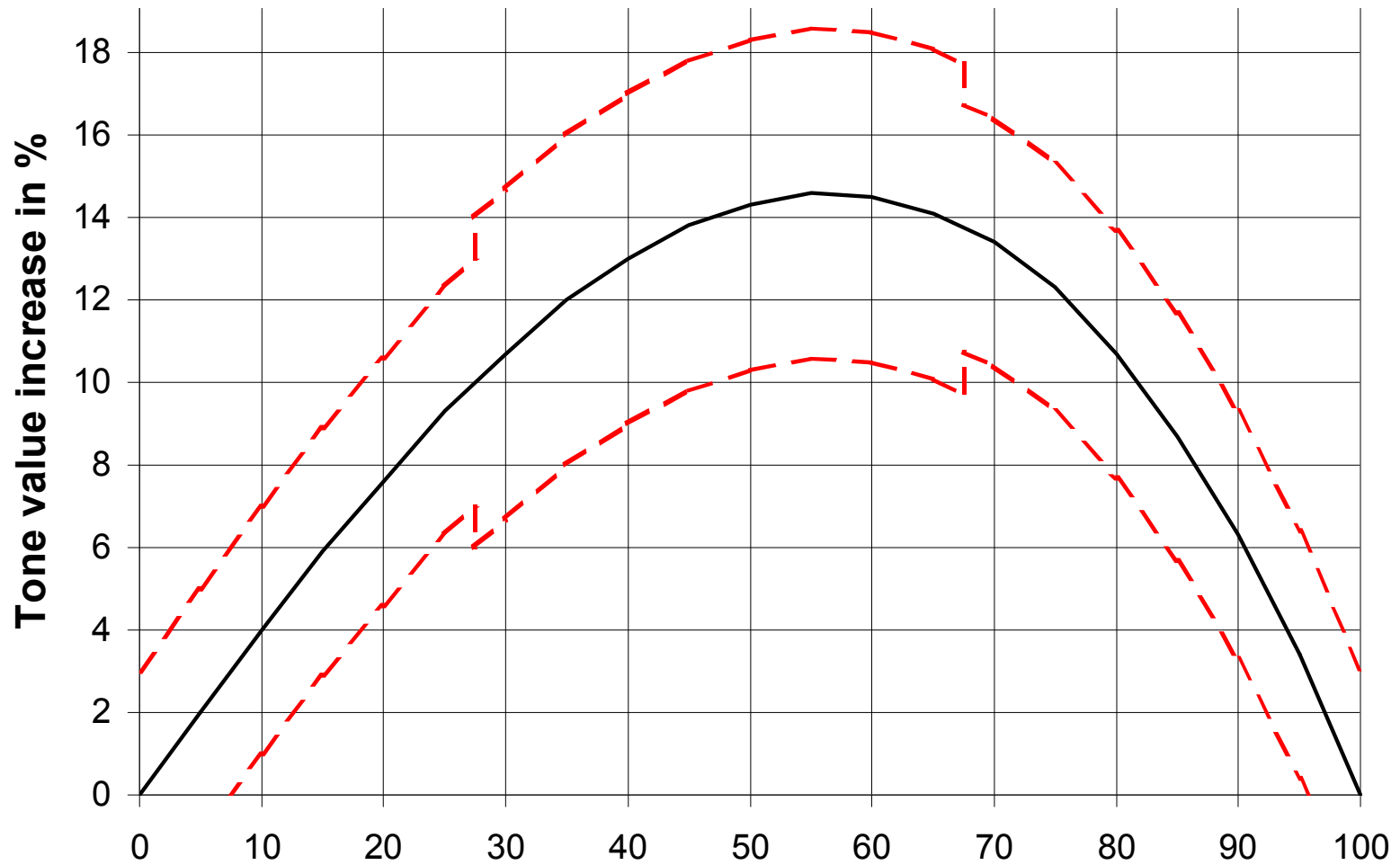

Otisak na gumi

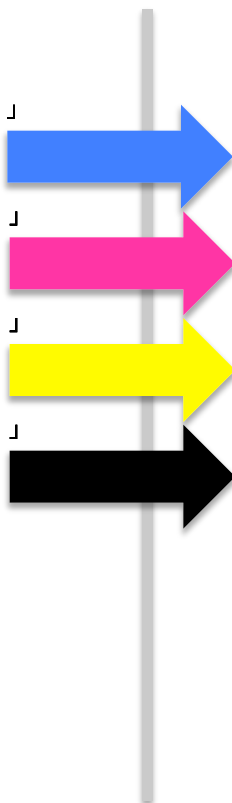
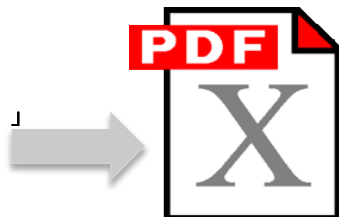
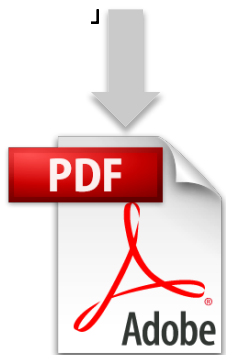
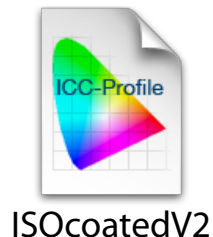
Otisak na papiru

Raspon tolerance za OK arak

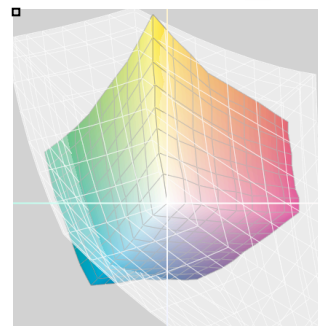
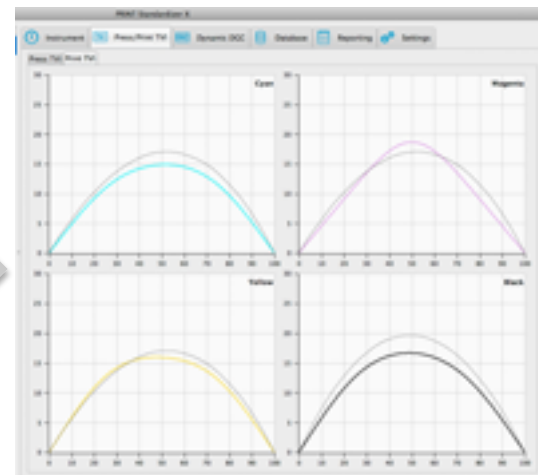
Kako to izgleda u savršenom svijetu

Grafička priprema

Tisak (kontroliran proces)

Korecijske krivulje za
tisak

= FOGRA 39

- ✓ Rezolucija
- ✓ Kolorni prostor (CMYK)
- ✓ Hairlines – pretanke linije
- ✓ Interpretacija transparentija i sl.

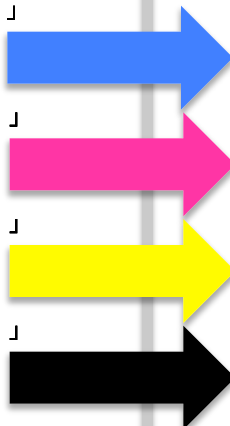
Kako to izgleda u praksi

Grafička priprema

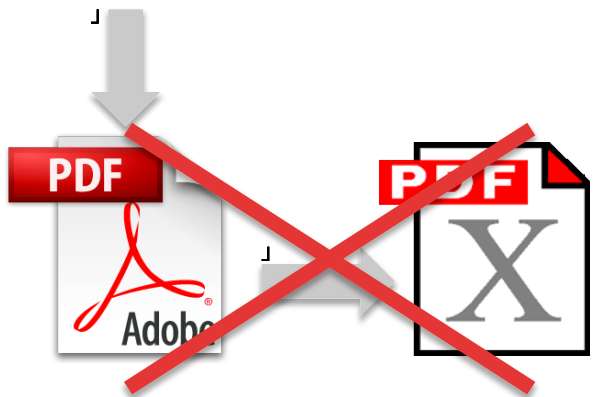
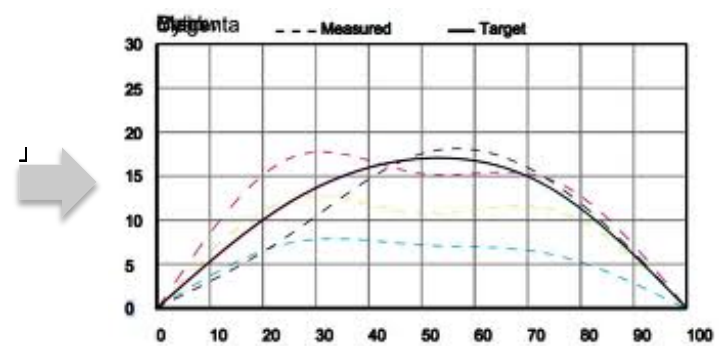
???????????????

Opti mizer

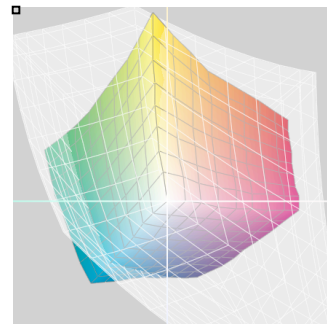

Tisak (kontroliran proces) ????

Korecijske krivulje za tisak

- † Rezolucija
- † Kolorni prostor (RGB, ...
- † Hairlines – pretanke linije
- † Interpretacija transparentija i sl.

= ??????????

Što napraviti ako ..... ?

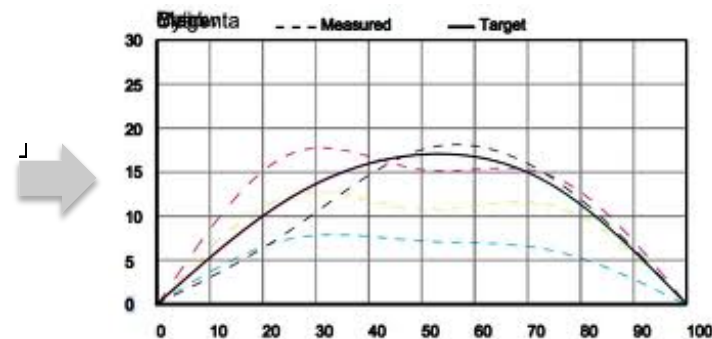
Grafička priprema

1. Razgovarati o uvjetima za tisku
  2. Kod izrade ili zaprimanja podataka obavezno napraviti "preflight"
  3. Koristiti PDF/X + dodatno (PDFXready)
- † Interpretacija transparentija i sl.

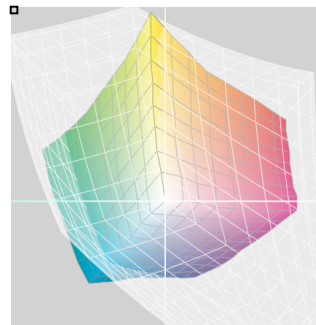
Opti mizer

Tisak (kontroliran proces) ????

Korecijske krivulje za tisk

+

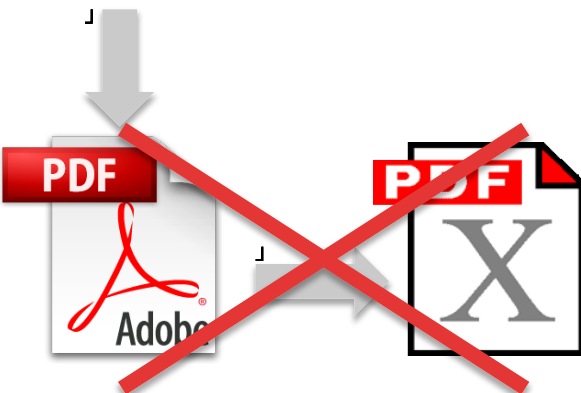
= ??????????

Što napraviti ako ..... ?

Grafička priprema

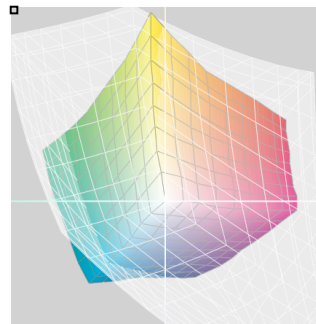
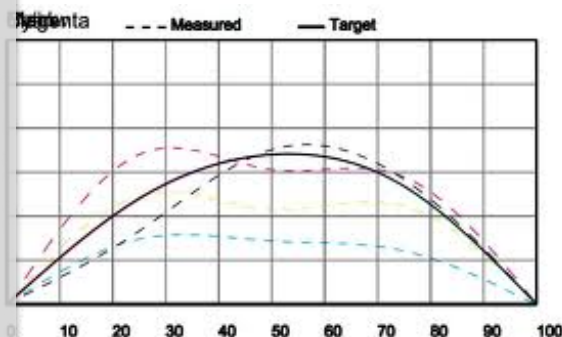

???????????????

- † Rezolucija
- † Kolorni prostor (RGB, ...)
- † Hairlines – pretanke linije
- † Interpretacija transparentija i sl.

Tisak (kontroliran proces) ????

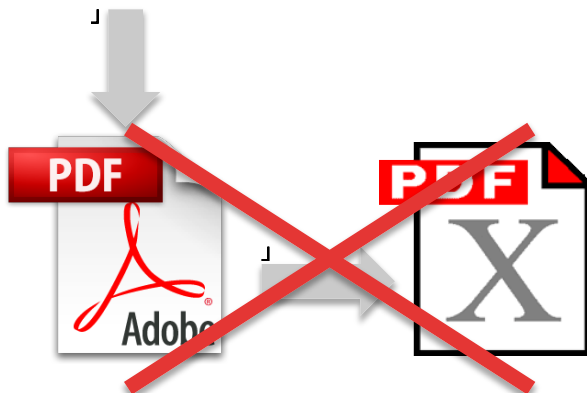
= ??????????

Što napraviti ako ..... ?

Grafička priprema

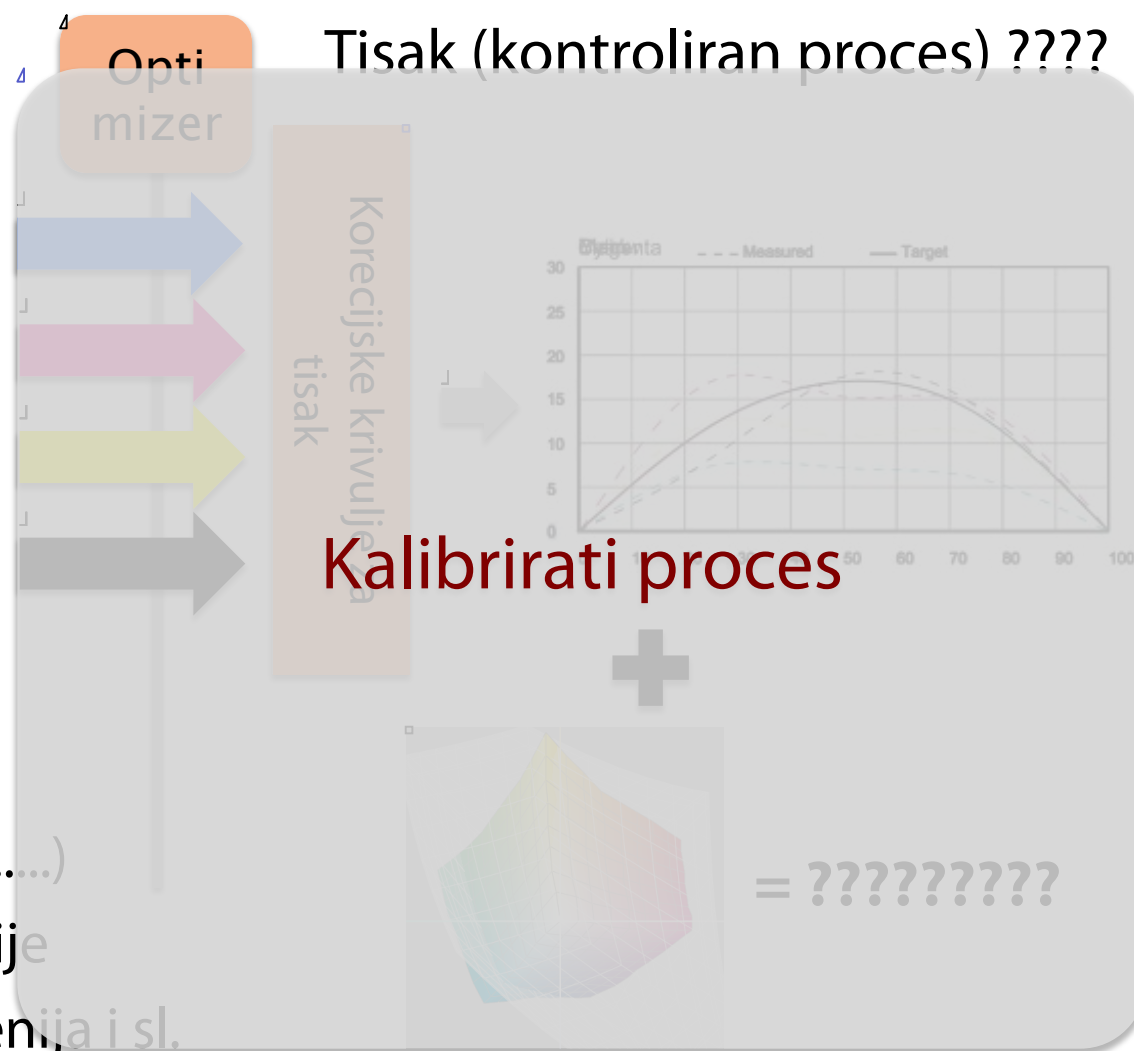

???????????????

- † Rezolucija
- † Kolorni prostor (RGB, ...)
- † Hairlines – pretanke linije
- † Interpretacija transparentija i sl.

Tisak (kontroliran proces) ????

Kalibrirati proces

Zaključak

- Upoznajte i primjenjujte standarde za grafičku industriju
- Naručioci i tiskari biti će mnogo sretniji i zadovoljniji gotovim proizvodom
- Rezultati će biti mjerljivi i dokazljivi.

Zahvaljujem se na Vašoj pažnji.

Dean Tolp, voditelj poslovnog razvoja, dean.tolp@grafiknet.hr